

ปัญหาความสัมพันธ์ไทย–ญี่ปุ่น ด้านการค้า *

นายประยูร เถลิงศรี
อธิบดีกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์
กระทรวงพาณิชย์

1. **ความสัมพันธ์** ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศญี่ปุ่นมานานแล้ว แต่พึ่งทำความตกลงทางการค้าระหว่างกัน เมื่อปี พ.ศ.2500 ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นนับว่ามีความต่อเนื่องกันมาโดยตลอด ความสัมพันธ์ยิ่งมีมากขึ้น เมื่อประเทศไทยส่งเสริมให้ชาวต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย แม้ว่าประเทศไทย จะเสียเปรียบในเชิงการค้ากับญี่ปุ่นมาโดยตลอด อย่างน้อยก็ตั้งแต่ได้มีการลงนามในข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน ประเทศไทยก็ยังไม่เคยดำเนินนโยบายและมาตรการใด ที่เป็นการกีดกันการนำสินค้าญี่ปุ่นเข้าประเทศ แม้สินค้านั้น จะมีประโยชน์ในการพัฒนาประเทศน้อยก็ตาม บริษัทการค้าของญี่ปุ่นทั้งขนาดย่อมและใหญ่มีโอกาสนำสินค้าญี่ปุ่นมาระบายในประเทศไทยได้อย่างเต็มที่ โดยมีเสรีภาพขยายกิจการค้าและโฆษณาสินค้าได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีข้อจำกัดดังเช่นในบางประเทศ

> *" แต่ถึงกระนั้นฝ่ายญี่ปุ่นก็ดูเหมือนว่า จะให้ความสำคัญต่อการนำสินค้าจากประเทศไทยเข้าประเทศญี่ปุ่นไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งตรงกันข้ามกับการปฏิบัติต่อประเทศอื่นที่มีการกีดกันและต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น ฝ่ายญี่ปุ่นจะให้ความสนใจและหาทางแก้ไขเป็นกรณีพิเศษดังเช่น การปฏิบัติต่อสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาและตลาดร่วมยุโรป เป็นต้น "*

* *จากเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ปัญหาความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่นในปัจจุบัน" ณ ห้องประชุมชั้น 4 ตึกเอนกประสงค์ วันศุกร์ที่ 22 เมษายน 2526 จัดโดย สถาบันญี่ปุ่นศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*

2. วันนี้จึงเป็นโอกาสดีที่เจ้าหน้าที่ของสถานทูตญี่ปุ่นและนักธุรกิจชั้นนำของญี่ปุ่นได้มาร่วมสัมมนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ในปัจจุบัน ทั้งด้านปัญหาความช่วยเหลือที่ญี่ปุ่นให้ต่อไทย และด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งก็หวังว่าการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในวันนี้คงจะนำไปสู่การดำเนินนโยบายและมาตรการของรัฐบาลและพ่อค้าญี่ปุ่น ต่อการเพิ่มการนำสินค้าเข้าจากประเทศไทยด้วยความจริงใจและจริงจัง อย่างน้อยให้เห็นผลอย่างทันตาในทศวรรษนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีการเริ่มต้นกันอย่างจริงจังในช่วงที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นจะเดินทางมาเยือนประเทศไทยในเดือนหน้านี้ เพื่อหาทางลดการเสียเปรียบทางการค้าของประเทศไทยให้ลดน้อยลงหรือเพื่อหาทางชดเชยการเสียเปรียบทางการค้า ที่มีมาแล้วอย่างน้อย 25 ปี เช่น สนับสนุนทางการเงินเพื่อพัฒนาการอุตสาหกรรม ทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตร และอุตสาหกรรมที่ประเทศญี่ปุ่นมาลงทุนในประเทศไทยให้ทันสมัย ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีและการตลาด โดยจัดทำเป็นโครงการที่แน่นอน และต่อเนื่องเป็นระยะเวลา เช่น 5 ปี 10 ปี โดยไม่ปล่อยให้สถานการณ์ที่ปรากฏเด่นชัดเมื่อ 25 ปีที่ผ่านมายังคงมีต่อไปอันจะทำให้ความทรงจำของมนุษยชนคนไทยไปในทางที่เข้าใจผิด ๆ ว่าญี่ปุ่นไม่เคยมีความจริงใจในการส่งเสริมการขยาย และเพิ่มสินค้าออกจากประเทศไทยเข้าประเทศญี่ปุ่นทั้ง ๆ ที่ญี่ปุ่นสามารถจะดำเนินการได้ และหวังว่าการอภิปรายในวันนี้ ก็จะนำไปสู่การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ในลักษณะที่ญี่ปุ่นมีนโยบายเด่นชัดที่จะช่วยเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพื่อความมั่นคงในเสถียรภาพของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ *การดำเนินการดังกล่าวอย่างจริงใจเท่านั้นที่จะเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นให้มั่นคงโดยไม่มีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้นในทศวรรษนี้*

3. **ภาวะการค้า** นับตั้งแต่ได้มีการลงนามทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นเป็นต้นมา การค้าระหว่างประเทศทั้งสองได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ. โดยเพิ่มขึ้นจาก 2,300 กว่าล้านบาทในปี 2500 เป็น 68,000 กว่าล้านบาทในปี 2525 เพิ่มขึ้นประมาณสามสิบเท่า ทั้งนี้เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเข้าประเทศไทยมากกว่าสินค้าออก กล่าวคือ สินค้าออกเพิ่มขึ้นจากประมาณเกือบ 600 ล้านบาทในปี 2500 เป็น 21,900 กว่าล้านบาทในปี 2525 เพิ่มขึ้นประมาณสามสิบหกเท่า ส่วนสินค้านำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นจาก 1,700 กว่าล้านบาทในปี 2500 เป็น 46,000 กว่าล้านบาทในปี 2525 เพิ่มขึ้นประมาณ 2,700 เท่า

> *" ด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าว ประเทศไทยจึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบในเชิงการค้ากับประเทศญี่ปุ่นมาโดยตลอด การขาดดุลการค้าได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,100 ล้านบาทเป็นประมาณ 30,000 ล้านบาทในปี 2524 และประมาณ 24,000 ล้านบาทในปี 2525 การขาดดุลการค้าได้เพิ่มขึ้นจากปี 2500 ประมาณยี่สิบสองเท่า "*

4. **โครงสร้างการค้า** การค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น มีโครงสร้างตามความต้องการของประเทศญี่ปุ่น กล่าวคือ ญี่ปุ่นต้องการวัตถุดิบและอาหารเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมและเลี้ยงประชาชนชาวญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจึงสั่งสินค้าเกษตรกรรมประเภทวัตถุดิบ และอาหารจากประเทศไทยเข้าประเทศญี่ปุ่นมาโดยตลอดเป็นประการสำคัญ สินค้าดังกล่าวนี้ เช่น ยางพารา ข้าวโพด สัตว์น้ำทะเล และไก่สดแช่เย็น เป็นต้น ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นในระยะเมื่อไม่นานมานี้ เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง แป้งมัน และสับปะรดกระป๋องนั้น ประเทศญี่ปุ่นได้นำเข้าน้อยมากทั้ง ๆ ที่สินค้าอุตสาหกรรมบางชนิดผลิตโดยเงินลงทุนและเทคโนโลยีของประเทศญี่ปุ่นเอง

ตารางที่ 1 แสดงการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นปี 2500-2525

หน่วย : ล้านบาท

ปี	มูลค่าสินค้าออกและสินค้าเข้ารวมทั้งสิ้น	ร้อยละของมูลค่าสินค้าออกและสินค้าเข้าทั้งสิ้น	มูลค่าสินค้าออกที่ส่งไปญี่ปุ่น	ร้อยละของมูลค่าสินค้าออกทั้งสิ้น	มูลค่าสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่น	ร้อยละของมูลค่าสินค้าเข้าทั้งสิ้น	ดุลการค้า + เกินดุล - ขาดดุล	ร้อยละของยอดขาดดุลทั้งสิ้น
2500	2,341.5	14.6	595.2	8	1,746.3	20	- 1,151.1	115.4
2501	2,375.8	16.2	485.7	7	1,890.1	23	- 1,404.4	78.4
2502	3,144.2	19.0	888.4	12	2,255.8	25	- 1,367.4	95.8
2503	3,993.1	21.9	1,529.8	18	2,463.3	26	- 933.5	92.6
2504	5,363.2	26.4	2,410.6	14	2,952.6	14	- 1,542.0	531.2
2505	4,709.0	22.4	1,352.0	14	3,357.0	29	- 1,409.0	71.4
2506	5,899.0	26.2	1,826.0	19	4,073.0	32	- 2,247.0	71.9
2507	7,377.0	27.7	2,673.0	22	4,704.0	33	- 2,031.0	106.1
2508	7,559.0	26.0	2,359.0	18	5,200.0	34	- 2,841.0	87.6
2509	9,617.0	24.3	2,874.0	21	6,743.0	36	- 3,869.0	35.0
2510	11,045.0	30.4	2,999.0	21	8,046.0	36	- 5,047.0	62.9
2511	11,214.0	29.7	2,940.0	21	8,274.0	34	- 5,334.0	51.2
2512	12,706.8	30.5	3,192.4	21.7	9,514.4	35.4	- 6,322.0	52.0
2513	13,877.1	33.2	3,770.4	25.5	10,106.7	37.4	- 6,336.3	51.8
2514	14,369.9	32.6	4,277.3	24.8	10,092.6	37.7	- 5,815.3	61.1
2515	16.061.1	30.1	4,659.8	20.7	11,401.3	36.9	- 6,741.5	80.4
2516	23,497.5	31.6	8,409.2	26.1	15,078.3	35.7	- 6,659.1	66.9
2517	32,955.7	28.8	12,853.5	25.5	20,102.2	31.4	- 7,248.7	52.8
2518	33,505.2	29.1	12,421.5	25.6	21,083.7	31.6	- 8,662.2	47.1
2519	39,334.8	29.4	15,685.7	25.8	23,649.1	32.5	- 7,963.4	65.9
2520	44,498.7	26.9	14,029.4	19.7	30,469.3	32.4	-16,439.9	71.5
2521	50,326.6	26.2	16,865.9	20.3	33,460.7	30.7	-16,594.8	64.2
2522	60,536.6	23.8	22,900.6	21.2	37,636.0	25.7	-14,735.4	38.8
2523	60,082.7	18.4	20,098.4	15.1	39,984.3	20.7	-19,885.9	32.9
2524	74,225.5	19.9	21,704.3	14.2	52,521.2	23.9	-30,816.9	46.7
2525	68,040.9	19.1	21,952.8	13.7	46,088.1	23.4	-24,135.3	64.9

สำหรับสินค้าที่ญี่ปุ่นส่งมาจำหน่ายในประเทศไทย มีทุกชนิด ตั้งแต่สินค้าทุน สินค้าอุปโภคบริโภค วัตถุดิบและวัตถุกึ่งสำเร็จรูป ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประเทศญี่ปุ่นดังกล่าวข้างต้น

จากโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นที่ได้กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า หากฝ่ายญี่ปุ่นต้องการจะช่วยลดการได้เปรียบทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น และขณะเดียวกันก็ช่วยพัฒนาการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมของ

ประเทศไทยไปด้วยในตัวเพื่อประโยชน์ร่วมกันในระยะยาว ระหว่างประเทศและคนไทยและคนญี่ปุ่นแล้ว ฝ่ายญี่ปุ่นก็สมควรที่จะกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุน และส่งเสริมอย่างจริงจังให้มีการนำสินค้าอุตสาหกรรมและวัตถุดิบที่แปรสภาพแล้วเข้าประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้นดังกรณี เช่น ประเทศญี่ปุ่นปฏิบัติต่อไต้หวัน ฮ่องกง และเกาหลี โดยมีมาตรการพิเศษ สำหรับประเทศไทยในฐานะที่ขาดดุลการค้าติดต่อกันมาอย่างน้อยถึง 25 ปี และเพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเมือง อันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความมั่นคง และความมีเสถียรภาพของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากฝ่ายญี่ปุ่นโดยเฉพาะพ่อค้าญี่ปุ่นที่มักจะอ้างเสมอว่าสินค้าของไทยไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการ และระเบียบกฎเกณฑ์การนำเข้าของประเทศญี่ปุ่นหรือมีราคาสูงกว่าที่ฝ่ายญี่ปุ่นจะนำเข้าจากประเทศอื่นแล้วก็น่าจะได้ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาดอย่างจริงจังและต่อเนื่องกันไป มิใช่พูดและเจรจากันเป็นประจำทุกปีระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลและเอกชนของญี่ปุ่นแต่ไม่มีความจริงใจและจริงจังในการแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการในลักษณะที่เป็นการประวิงเวลา *สิ่งที่กล่าวนี้จะไม่เป็นผลดีต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศและคนไทยและคนญี่ปุ่นในระยะยาว*

5. **ปัญหา** การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น เป็นปัญหาทางด้านฝ่ายญี่ปุ่นมากกว่าฝ่ายไทย เพราะนอกจากนโยบายและมาตรการทางการค้าของญี่ปุ่น ทั้งมาตรการภาษีอากรและมาตรการที่มิใช่ภาษีอากร จะเป็นอุปสรรคและไม่เอื้ออำนวยต่อการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยแล้ว ทัศนคติของการรวมกลุ่มของฝ่ายพ่อค้าญี่ปุ่นต่อพ่อค้าไทยก็เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญ เป็นต้นว่า นักธุรกิจจะรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นในด้านการนำเข้าเพื่อที่จะกดราคารับซื้อสินค้าจากพ่อค้าไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยอาศัยความได้เปรียบทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ญี่ปุ่นมีบริษัทการค้าระหว่างประเทศในประเทศคู่ค้าสำคัญ ๆ ทุกประเทศ จึงมีข้อมูลและข่าวสารและมีการได้เปรียบทุก ๆ ด้านต่อพ่อค้าไทย ทัศนคติและท่าทีดังกล่าวนี้มีผลกระทบต่อการค้าส่งออกของประเทศไทยมากทั้งปริมาณและมูลค่า การเจาะตลาดญี่ปุ่นของพ่อค้าไทยก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะญี่ปุ่นมีขนบธรรมเนียมประเพณี และความรักพวกเดียวกันอย่างเหนียวแน่นในทุก ๆ ด้าน

ดังนั้น ปัญหาการเสียเปรียบทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นมิใช่จะแก้ได้ง่าย ๆ ดังที่เคยหวังกันไว้ โดยการจัดให้มีคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ญี่ปุ่นและมีการเจรจากันทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยมีสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสหพันธ์องค์การเศรษฐกิจแห่งญี่ปุ่นเป็นผู้ร่วมเจรจาด้วย การริเริ่มจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเจรจาการค้าดังกล่าวก็ดี หรือการริเริ่มจัดทำแผนการค้าระหว่างไทย-ญี่ปุ่นในอดีตที่ผ่านมาก็ดี หากจะพิจารณาจากยอดขายดุลการค้าแล้วก็อาจจะกล่าวได้ว่า ยอดขาดดุลการค้ามิได้ลดลงแต่กลับเพิ่มขึ้น การเจรจาแต่ละปีก็มักจะตกลงกันไม่ได้ สิ่งที่ตกลงกันได้ก็เป็นเพียงการประนีประนอม ซึ่งมีผลในทางปฏิบัติน้อยมาก และในบางเรื่องก็อาจจะเป็นการประวิงเวลาไปเท่านั้น เพื่อไม่ให้เกิดผลต่อความรู้สึกของประชาชนคนไทย ที่ไม่ดีต่อความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างญี่ปุ่นกับไทย

6. **การแก้ไขปัญหา** การแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรัง และเป็นปัญหาโครงสร้างของสินค้าที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น และสินค้าออกของไทยที่ส่งไปประเทศญี่ปุ่น จะพิจารณาแก้ไข

กันเป็นปี ๆ ย่อมจะไม่ได้ผล . เพราะปัญหาการค้าที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของโครงสร้าง มิใช่เป็นปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ ซึ่งอาจจะแก้ไขกันให้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นปีหรือในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ หากฝ่ายญี่ปุ่นมีความจริงใจที่จะให้มีการปรับมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นให้มีความสมดุลกันอย่างจริงจัง และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศไทยที่ขาดรายได้เงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากให้แก่ประเทศญี่ปุ่นแล้ว ก็มีความจำเป็นที่จะต้องตกลงจัดทำแผนส่งเสริม และหาลู่ทางขยายการค้ากันโดยเริ่มตั้งแต่ การพัฒนาการผลิตสินค้าที่จะส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นตามความต้องการของญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการพัฒนาการแปรสภาพสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอุตสาหกรรม และการนำสินค้าอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยได้พัฒนาขึ้น จนถึงขั้นที่สามารถส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศได้ทั่วโลก เช่นสิ่งทอ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น

> *" แผนการพัฒนาการผลิต และการค้าที่มีเป้าหมายที่แน่ชัด และกระทำอย่างต่อเนื่องเท่านั้นจึงจะสามารถปรับการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นให้มีความสมดุลกันได้ และจะเป็นสิ่งเดียวที่จะแสดงให้ประชาชนคนไทยโดยเฉพาะอนุชนรุ่นหลังที่ได้นั่งอยู่ในห้องประชุมนี้ เห็นว่ารัฐบาลญี่ปุ่น นักธุรกิจ และประชาชนญี่ปุ่นมีความจริงใจและห่วงใยต่อสถานการณ์และความมั่นคงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจริงใจต่อการที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นให้ยืนยงและยาวนานต่อไป โดยปราศจากอุปสรรคและสิ่งกีดขวางที่อาจจะมีขึ้นได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นสิ่งที่ทุกคนในห้องประชุมนี้อยากจะเห็น "*

7. **สรุป** ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น จะดำเนินมาด้วยดีบนพื้นฐานที่ประเทศไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ในเชิงการค้าตลอดมาอย่างน้อย 25 ปีก็ตามก็หวังว่า ฝ่ายญี่ปุ่นทั้งในด้านรัฐบาลและพ่อค้า จะไม่นิ่งนอนใจปล่อยให้สถานการณ์เช่นนี้ดำเนินต่อไป โดยไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างจริงจัง หรือถือว่าประเทศไทยเป็นเพียงประเทศเล็ก ๆ ที่ฝ่ายญี่ปุ่นไม่มีความจำเป็นต้องสนใจให้มาก เท่ากับความสนใจในประเทศที่พัฒนาและเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกาและประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งเข้าใจว่าทัศนคติและความคิดของรัฐบาล และนักธุรกิจญี่ปุ่นคงจะไม่เป็นเช่นนั้น มิฉะนั้นแล้วก็คงจะไม่ให้ความสนใจขยายความช่วยเหลือของญี่ปุ่นมากขึ้น ดังที่ได้เริ่มให้ความสนใจเข้ามาในด้านสถาบันการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาญี่ปุ่นไม่เคยให้ความสนใจ เมื่อเปรียบเทียบกับทางด้านสหรัฐอเมริกาและยุโรปตะวันตก

จึงหวังว่า ก้าวใหม่ของญี่ปุ่นที่เข้ามาคลุกคลีกับนิสิตนักศึกษาของประเทศไทยจะช่วยให้ญี่ปุ่นเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของอนุชน ที่จะเป็นผู้นำประเทศในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น และทางหนึ่งที่จะพิสูจน์ความจริงใจของรัฐบาลญี่ปุ่น พ่อค้าและประชาชนชาวญี่ปุ่นก็คือ การหาทางกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นที่มีมานานแล้วให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทั้งเพื่อความเจริญและผาสุกร่วมกันของคนไทยและญี่ปุ่น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแก้ไขปัญหาโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่กล่าวมาข้างบนนี้ คงจะได้รับการพิจารณาและนำไปปฏิบัติบ้าง และคงจะช่วยให้ฝ่ายญี่ปุ่นตระหนักว่า ปัญหาการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นเป็นปัญหาโครงสร้าง มิใช่เป็นปัญหาอันเกิดจากสถานการณ์ จึงต้องมีแผนแก้ไขโดยมีเป้าหมาย และระยะเวลาที่แน่นอน โดยพัฒนาทั้งการผลิตการค้า และการตลาดตามที่กล่าวมาข้างต้น มิใช่แก้ไขปัญหากันเป็นปี ๆ ดังที่ผ่านมา ซึ่งวิธีการที่ผ่านมาแล้วเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์มากกว่าปัญหาโครงสร้างทางการค้าระหว่างประเทศ

โดยสรุป เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นเป็นไปอย่างจริงจังทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาที่

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับไทย

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

ปี (มค.-สค.)	มูลค่าส่งออกรวม	มูลค่าส่งออกมาไทย	สัดส่วนการส่งออกมาไทยต่อมูลค่าส่งออกรวม	มูลค่านำเข้ารวม	มูลค่านำเข้าจากไทย	สัดส่วนการนำเข้าจากไทยต่อมูลค่านำเข้ารวม	ดุลการค้า
2515	28,657	531	1.85	23,452	256	1.09	+ 5,227
2516	37,008	721	1.95	38.323	395	1.03	+ 3,764
2517	55,514	951	1.71	62,064	685	1.10	+ 983
2518	55,728	958	1.72	57,846	723	1.25	+ 4,512
2519	67,320	1,072	1.59	64,891	849	1.31	+ 9,396
2520	81,084	1,370	1.69	71,325	754	1.06	+ 18,125
2521	98,338	1,541	1.57	79.900	849	1.06	+ 28,052
2522	102,293	1,702	1.66	109,833	1,160	1.06	+ 2,712
2523	130,435	1,925	1.48	141.284	1,125	0.79	+ 2,493
2524	151,500	2,243	1.48	142,868	1,058	0.74	+ 1,185
2525	57,790	752	1.30	53,950	457	0.85	+ 295

ที่มา : Direction of Trade

เกิดจากสถานการณ์และโครงสร้าง จึงใคร่ขอเสนอให้มีแผนการแก้ไขเป็น 2 ระยะ คือ

(1) แผนระยะสั้น เป็นการผ่อนคลายมาตรการภาษีอากร และมาตรการที่มิใช่ภาษีอากร อันเป็นอุปสรรคต่อการนำสินค้าไทยเข้าประเทศญี่ปุ่น และหาทางสนับสนุนส่งเสริมให้สินค้าอุตสาหกรรมของไทย ได้เข้าไปในตลาดญี่ปุ่นมากขึ้น ดังเช่นที่ได้ส่งไปในประเทศประชาคมเศรษฐกิจยุโรป และ

(2) แผนระยะยาว ซึ่งมีเป้าหมายสินค้าและระยะเวลาที่จะต้องพัฒนาอย่างแน่นอน โดยการพัฒนาตั้งแต่ระดับการผลิต การแปรสภาพและการอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับผลิตผลเกษตร และพัฒนาการตลาดและการจำหน่ายควบคู่กันรวมทั้ง การถ่ายถอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาดังกล่าวด้วย แนวทางดังกล่าวนี้เท่านั้นที่จะปรับการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และเป็นการแสดงความจริงใจทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนักธุรกิจ ต่อการแก้ไขปัญหาการค้าที่เรื้อรังมามากกว่าสองทศวรรษแล้ว โดยไม่ปล่อยให้ผ่านไปอีกทศวรรษหนึ่ง

* * *